

OPINIA RADY

w sprawie zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2009–2012 przedstawionego przez Szwecję

(2010/C 146/02)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 3,

uwzględniając zalecenie Komisji,

po zasięgnięciu opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

PRZEDSTAWIA NINIEJSZĄ OPINIĘ:

- (1) W dniu 26 kwietnia 2010 r. Rada przeanalizowała zaktualizowany program konwergencji na lata 2009–2012 przedstawiony przez Szwecję.
- (2) Po tym jak gospodarka szwedzka bardzo ucierpiała na skutek recesji pod koniec 2008 roku, sytuacja ustabilizowała się, ale wzrost PKB w 2009 roku był ujemny. Co dość nietypowe dla tej fazy cyklu, siłą napędową gospodarki szwedzkiej jest przede wszystkim popyt konsumencki, natomiast produkcja przemysłowa, inwestycje i eksport utrzymują się na niskim poziomie, po wcześniejszych znacznych spadkach. Wydatkom gospodarstw domowych pomaga sprzyjająca polityka budżetowa i pieniężna oraz stabilizacja na rynkach finansowych. Do wzrostu zaufania konsumentów przyczyniły się również lepsze prognozy dotyczące rynku pracy, wzrost indeksów giełdowych i powrót tendencji wzrostowej cen nieruchomości. Wraz z tym, jak gospodarka Szwecji pogrążyła się w recesji, w ciągu niecałego roku waluta tego kraju osłabiła się o niemal 30 % w ujęciu ważonym obrotami handlowymi, lecz od tego czasu odzyskała około trzech czwartych utraconej wartości. Jej umocnienie się w ostatnim okresie powinno przyczynić się do osłabienia presji inflacyjnej, która i tak pozostaje umiarkowana ze względu na poważną stagnację w gospodarce. Recesja i podjęte w odpowiedzi na nią środki polityki budżetowej sprawiły, że saldo sektora publicznego przeszło z zanotowanej w 2008 roku nadwyżki w wysokości 2,5 % PKB w deficyt równy 0,8 % PKB w roku 2009. Najważniejszym wyzwaniem mającym zapewnić stabilność finansów publicznych będzie niedopuszczenie do tego, aby prawdopodobnie niewielka dynamika tworzenia nowych miejsc pracy podczas ożywienia gospodarczego doprowadziła do trwałych negatywnych konsekwencji dla długotrwałego bezrobocia i do trwałego spadku podaży siły roboczej. W tym zakresie istotne będzie utrzymanie wysokiej jakości aktywnej poli-

tyki rynku pracy mimo zwiększenia jej zakresu. Kolejnym wyzwaniem dla decydentów politycznych będzie staranne zaplanowanie wycofywania poszczególnych środków stymulacyjnych w taki sposób, by nie zdusić ożywienia w zarodku ani nie doprowadzić do nagromadzenia się zaburzeń równowagi, które mogłyby zdestabilizować sektor gospodarstw domowych.

- (3) Choć spadek realnego PKB, jaki odnotowano w warunkach obecnego kryzysu, ma w znacznej mierze charakter cykliczny, to negatywne skutki odnoszą się także do produktu potencjalnego. Kryzys może ponadto wpłynąć na wzrost potencjalny w średniej perspektywie, za sprawą zmniejszenia inwestycji, ograniczeń w dostępie do kredytu i wzrostu bezrobocia strukturalnego. Skutki kryzysu gospodarczego nakładają się ponadto na negatywny wpływ starzenia się społeczeństwa na produkt potencjalny i stabilność finansów publicznych. W tej sytuacji istotne będzie przyspieszenie tempa reform strukturalnych celem wsparcia wzrostu potencjalnego. Szczególnie ważne jest, aby Szwecja podjęła reformy w dziedzinach konkurencji i uczestnictwa w rynku pracy.
- (4) Scenariusz makroekonomiczny, oparty na ustawie budżetowej na 2010 rok, która została przedłożona parlamencie we wrześniu 2009 roku, przewiduje, że tempo wzrostu realnego PKB przyspieszy z poziomu – 5,2 % w 2009 roku do 0,6 % w roku 2010 i do średnio 3,5 % w pozostałych latach okresu objętego programem. Z dostępnych obecnie informacji wynika, że scenariusz ten oparty jest na ostrożnych założeniach dotyczących wzrostu w 2010 roku oraz na wyraźnie optymistycznych założeniach dotyczących lat późniejszych, biorąc pod uwagę fakt, że przewidywana dynamika wzrostu znacznie przekracza szacowany wzrost potencjalny w perspektywie średnioterminowej. W tej sytuacji zawarte w programie przewidywania dotyczące inflacji wydają się nieco zaniżone, choć może to wynikać ze spodziewanego umocnienia się szwedzkiej waluty.
- (5) W programie ocenia się, że w 2009 roku deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wyniósł 2,2 % PKB. Poważne pogorszenie salda tego sektora w porównaniu z rokiem 2008, w którym zanotowano nadwyżkę w wysokości 2,5 % PKB, jest następstwem kryzysu, który doprowadził do zadziałania automatycznych stabilizatorów oraz przyjęcia przez rząd – zgodnie z europejskim planem naprawy gospodarczej – uznaniowych środków stymulacyjnych odpowiadających około 1½ % PKB (ponad 2½ % z uwzględnieniem 2010 roku). Przyczyną tego pogorszenia jest przede wszystkim spadek dochodów podatkowych w następstwie zmniejszenia liczby przepracowanych godzin i obniżenia średnich stawek podatkowych oraz spadku spożycia, zysków przedsiębiorstw i dochodów kapitałowych. Zgodnie z programem w 2010 roku ma być kontynuowana polityka budżetowa o charakterze wspierającym. Ze względu na stosunkowo korzystną

⁽¹⁾ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1. Dokumenty przytoczone w niniejszym tekście są dostępne na następującej stronie internetowej: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

sytuację budżetową Szwecji kontynuacja ekspansji budżetowej w 2010 roku jest właściwa i zgodna z europejskim planem naprawy gospodarczej. Nie przewiduje się konsolidacji strukturalnej w późniejszych latach okresu objętego programem.

- (6) W zaktualizowanym programie zakłada się, że w 2010 roku deficyt sektora instytucji rządowych i samorządowych wzrośnie do poziomu 3,4 % PKB⁽¹⁾, częściowo za sprawą dodatkowych środków stymulacyjnych odpowiadających około 1 % PKB. Do najważniejszych środków uznaniowych po stronie dochodów należy czwarty etap realizacji programu tzw. kredytu podatkowego związanego z zatrudnieniem, którego wpływ na saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych szacuje się na poziomie 0,3 % PKB. Obniżka opodatkowania emerytur to kolejne 0,1 % PKB. Po stronie wydatków środki obejmują dodatkowe transfery z budżetu państwa do gmin, odpowiadające około 0,3 % PKB, a także dodatkowe środki na walkę z przestępczością i wymiar sprawiedliwości, edukację i szkolenia oraz wsparcie rozwoju małych przedsiębiorstw, odpowiadające około 0,1 % PKB w każdej z tych kategorii. Planowany kurs polityki budżetowej mierzony zmianą salda strukturalnego, tj. salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe (przeliczonego zgodnie ze wspólnie przyjętą metodyką), ma charakter ekspansywny, a deficyt strukturalny zwiększy się o 1,6 punktu procentowego. Różnica względem wielkości pakietu stymulacyjnego (1 % PKB) wynika przede wszystkim z niższej elastyczności podatkowej.
- (7) Głównym celem strategii budżetowej jest sprowadzenie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych z powrotem poniżej wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB (po tym, jak w 2010 roku osiągnie 3,4 % PKB) i dalsze jego obniżanie w zdecydowany sposób. Prognozy budżetowe na okres po 2010 roku oparte są na założeniu niezmiennego kursu polityki i przewidują stopniowe zmniejszenie się deficytu nominalnego z poziomu 3,4 % PKB w 2010 roku do 2,1 % PKB w roku 2011 i 1,1 % PKB w 2012 roku. Saldo pierwotne kształtować ma się w sposób analogiczny: w 2010 roku deficyt wyniesie 2,2 % PKB, w 2011 roku zmniejszy się do 0,8 % PKB, a w roku 2012 zanotowana zostanie nadwyżka w wysokości 0,4 % PKB. Jest to dość znaczna poprawa, zwłaszcza że nie obejmuje żadnych środków konsolidacyjnych oraz że w latach 2011–2012 liczba przepracowanych godzin – mająca istotne znaczenie dla wysokości wpływów z podatku dochodowego – nie zwiększy się znacząco. Z drugiej strony oczekuje się pogorszenia salda strukturalnego obliczonego zgodnie ze wspólnie przyjętą metodyką: deficyt ma się zwiększyć z poziomu 1,3 % PKB w 2010 roku do 1,5 % PKB w roku 2011 i 2,1 % PKB w 2012.

Szacunki dotyczące salda strukturalnego mogą się jednak okazać zaniżone ze względu na występujące w cyklu kształtowania się salda sektora instytucji rządowych i samorządowych opóźnienia, które nie są w pełni ujęte w korekcie mającej na celu uwzględnienie zmian cyklicz-

nych. Średniookresowym celem budżetowym Szwecji jest osiągnięcie nadwyżki w wysokości 1 % PKB w trakcie całego cyklu koniunkturalnego. Biorąc pod uwagę najnowsze prognozy i poziom zadłużenia, cel ten jest bardziej niż wystarczająco zgodny z celami paktu. Jednak w zaktualizowanym programie konwergencji nie przewiduje się osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego w okresie objętym programem.

- (8) W 2010 roku wyniki budżetowe okażą się prawdopodobnie lepsze niż zakładano w programie, ale w późniejszym okresie mogą być gorsze od przewidywań. Zawarty w aktualizacji programu scenariusz referencyjny pochodzi z opublikowanej we wrześniu 2009 roku ustawy budżetowej na 2010 rok i nie uwzględnia późniejszej poprawy perspektyw gospodarczych na lata 2009–2010⁽²⁾. Wstępne wyniki budżetowe za 2009 rok również są znacznie lepsze niż przewidywano, zwłaszcza za sprawą wyższych niż oczekiwano wpływów z podatku VAT. W 2009 roku deficyt wyniósł tylko 0,8 % PKB, zgodnie z ostatnio opublikowanymi rachunkami narodowymi, wobec 2,2 % PKB prognozowanych w aktualizacji programu. Różnica ta może przenieść się na 2010 rok. Na lata 2011–2012 w scenariuszu referencyjnym przewiduje się bardzo wysoką dynamikę wzrostu PKB, wynikającą z silnego popytu krajowego. Wycofanie środków stymulacyjnych, a w szczególności przywrócenie stóp procentowych do normalnego poziomu, mogłoby jednak osłabić zaufanie konsumentów, zwłaszcza wobec wysokiego zadłużenia gospodarstw domowych. Tendencja ta mogłaby się jeszcze pogorszyć, w razie gdyby doszło do spowolnienia obecnego wzrostu cen nieruchomości. Wprawdzie sytuacja w branży finansowej wyraźnie się poprawiła, jednak niektóre z dużych banków nadal mają duże straty z tytułu kredytów, a marże kredytowe są ograniczane. Wobec wagi systemu bankowego dla funkcjonowania gospodarki ewentualna interwencja rządu w przypadku kryzysu zaufania mogłaby mieć negatywne skutki budżetowe, choć część środków udostępnionych sektorowi finansowemu przez rząd mogłaby zostać w przyszłości odzyskana. Ponieważ w połowie września 2010 roku odbędą się wybory do parlamentu, istnieją zagrożenia związane z cyklem wyborczym, choć nie uznaje się ich za szczególnie duże.
- (9) Szacuje się, że w 2009 roku dług publiczny brutto osiągnie 42,8 % PKB, wobec 38,0 % PKB rok wcześniej. Do wzrostu wskaźnika zadłużenia – oprócz zwiększenia deficytu i spadku tempa wzrostu PKB – przyczyni się również znacząca wartość rezydualna zmiany długu, wynikająca przede wszystkim z udzielenia pożyczki bankowi centralnemu. Przewiduje się, że w okresie objętym programem wskaźnik zadłużenia wzrośnie o dalsze 2,4 punktu procentowego, do poziomu 45,2 % PKB w roku 2012, głównie za sprawą utrzymującego się wysokiego deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Zagrożenia dla przewidywanego kształtowania się wskaźnika zadłużenia wydają się zasadniczo zrównoważone, przy czym w 2010 roku

⁽¹⁾ Jednak najświeższe dane opublikowane przez organy szwedzkie wykazują, że wyniki budżetowe za 2010 rok mogą okazać się znacznie korzystniejsze.

⁽²⁾ Program odnosi się jednak do aktualizacji prognoz rządowych z listopada 2009 roku, w której częściowo uwzględniono poprawę perspektyw w porównaniu ze scenariuszem referencyjnym, oraz dwa alternatywne profile wzrostu, oparte na – odpowiednio – mniej korzystnych i bardziej korzystnych prognozach makroekonomicznych. Żadna z tych prognoz nie jest wystarczająco szczegółowa, aby można było uznać ją za scenariusz referencyjny.

możliwy jest lepszy od zakładanego rozwój sytuacji, natomiast w późniejszych latach – gorszy. Zadłużenie brutto utrzymuje się znacznie poniżej wartości referencyjnej, a sytuacja finansowa netto jest pozytywna.

- (10) Ze średniookresowych prognoz dotyczących długu, w których zakłada się stopniowy powrót tempa wzrostu PKB do poziomów przewidywanych przed kryzysem, przywrócenie obciążeń podatkowych do przedkryzysowego poziomu oraz planowany wzrost wydatków związanych ze starzeniem się społeczeństwa, wynika, że przewidziana w programie strategia budżetowa – jeśli traktować ją dosłownie i jeśli nie nastąpi zmiana polityki – doprowadziłaby do stopniowego obniżenia wskaźnika zadłużenia do około 15 % PKB w terminie do roku 2020.
- (11) Długoterminowy wpływ starzenia się społeczeństwa na budżet jest wyraźnie mniejszy od średniej UE, a znaczne aktywa zgromadzone w publicznych programach emerytalnych pomogą częściowo sfinansować wzrost wydatków na świadczenia emerytalne. Zgodnie z oceną zamieszczoną w programie sytuacja budżetowa w 2009 roku przyczynia się do zmniejszenia zadłużenia brutto. Do zmniejszenia zagrożeń dla stabilności finansów publicznych, które w sprawozdaniu Komisji z 2009 roku na temat stabilności finansów publicznych⁽¹⁾ oceniono jako niskie, przyczyniłyby się: utrzymanie nadwyżek pierwotnych w perspektywie średnioterminowej oraz wprowadzenie w życie odpowiednich reform strukturalnych.
- (12) Szwedzkie ramy budżetowe, które przyczyniły się do znacznej redukcji zadłużenia odnotowanej po ich wprowadzeniu, można uznać za stabilne. W trosce o zwiększenie przejrzystości rząd podjął w ostatnich latach wiele działań zmierzających do dopracowania tych ram i zobowiązał się do dalszego dokonywania przeglądów ich funkcjonowania w celu wyeliminowania obecnych jeszcze słabych punktów. W szczególności powołano radę budżetową, której zadaniem jest ocena tego, w jakim stopniu rządowi udaje się realizować cele polityki budżetowej. W 2009 roku rada ta przedstawiła swoje drugie sprawozdanie roczne. Ostatnio rząd wzmocnił również zasady dotyczące pułapów wydatków i rozważył sposoby wzmocnienia statusu celu nadwyżkowego. Utrzymujące się słabe punkty związane są z zagrożeniem w postaci niewystarczających możliwości tych ram w zakresie zapobiegania procyklicznej polityce w okresie dobrej koniunktury, zwłaszcza na szczeblu samorządów lokalnych. Wynika to z faktu, że obowiązek zrównoważenia budżetu nie pozwala samorządom lokalnym na wykorzystanie nadwyżek z okresów dobrej koniunktury do pokrycia deficytów w okresach jej pogorszenia.
- (13) Ponieważ osiągnięcie wysokiej stopy zatrudnienia jest warunkiem stabilności finansów publicznych, zwłaszcza w związku ze starzeniem się społeczeństwa, rząd podjął wiele działań po stronie podaży i popytu celem zwiększenia

zachęt do podejmowania pracy i obniżenia kosztów zatrudnienia pracowników, w szczególności w odniesieniu do grup, w których stopa zatrudnienia jest niska, np. ludzi młodych i imigrantów. Obniżono opodatkowanie dochodów z pracy, wprowadzając tak zwany kredyt podatkowy związany z zatrudnieniem oraz podwyższając próg opodatkowania podatkiem państwowym. Cięższym podatkowym towarzyszyły ogólne i celowe obniżki składek na ubezpieczenie społeczne, mające obniżyć koszty zatrudnienia pracowników. Podjęto również reformy systemów ubezpieczenia na wypadek bezrobocia i ubezpieczenia zdrowotnego, w ramach których obniżono wysokość świadczeń i skrócono okres uprawnień do ich otrzymywania. Działania te doprowadziły już do spadku liczby osób otrzymujących świadczenia z ubezpieczenia zdrowotnego, natomiast efektów reformy systemu opodatkowania dochodów oczekuje się przede wszystkim w perspektywie średnio- i długoterminowej.

- (14) Ogólnie można uznać, że strategia zakładająca wykorzystanie pozytywnej sytuacji wyjściowej – w postaci znacznych nadwyżek budżetowych – przez wdrożenie silnie wspierającej polityki budżetowej w 2009 i 2010 roku jest zgodna z europejskim planem naprawy gospodarczej. Dużo lepsze niż prognozowano wyniki w 2009 roku i poprawa perspektyw gospodarczych na rok 2010 poprawiają prognozy deficytu dla Szwecji, która, jako jedno z niewielu państw członkowskich, będzie w stanie uniknąć w tej trudnej sytuacji zagrożenia związanego z przekroczeniem wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB. W kategoriach strukturalnych nie oczekuje się jednak postępów na drodze do realizacji średniookresowego celu budżetowego, nawet w latach 2011–2012, dla których założenia dotyczące wzrostu uznaje się za optymistyczne. Strategia budżetowa skorzystałaby zatem poprzez określenie konkretnych środków na późniejsze lata okresu objętego programem.
- (15) Co do wymagań odnośnie do danych określonych w kodeksie postępowania dotyczącym programów stabilności i konwergencji, w programie odnotowano brak pewnych danych obowiązkowych i opcjonalnych⁽²⁾.

Podsumowując należy stwierdzić, że duże nadwyżki powstałe w okresie dobrej koniunktury umożliwiły prowadzenie aktywnej polityki budżetowej w obliczu spowolnienia gospodarczego, zgodnie z założeniami paktu stabilności i wzrostu, nie tylko poprzez zwiększenie popytu w krótkim okresie, ale także poprzez wzmocnienie potencjału wzrostu gospodarki w perspektywie długoterminowej. W 2010 roku utrzymany zostanie ekspansywny kurs polityki budżetowej, co jest właściwe i zgodne z europejskim planem naprawy gospodarczej. W programie, mimo że jest częściowo nieaktualny, przewiduje się, że w 2010 roku deficyt wzrośnie do poziomu 3,4 % PKB wobec 2,2 % w roku 2009, co jest następstwem przede wszystkim dodatkowych środków stymulacyjnych wchodzących w życie w tym roku. Następnie przewiduje się, że wskaźnik deficytu stopniowo obniży się do poziomu 2,1 % PKB w 2011 roku i 1,1 % w roku 2012. Poprawa ta wynika przede wszystkim z zakładanej wysokiej dynamiki wzrostu gospodarczego, ponieważ w programie nie przewidziano na te lata żadnych działań konsolidacyjnych. Ogólne zagrożenia dla planowanej korekty budżetowej wydają się raczej zawyżone,

(¹) W konkluzjach z dnia 10 listopada 2009 r. w sprawie stabilności finansów publicznych „Rada apeluje do państw członkowskich o to, by w przygotowywanych programach stabilności i konwergencji skupiły swoją uwagę na strategiach ukierunkowanych na stabilność” oraz „wzywa Komisję, by wraz z Komitetem Polityki Gospodarczej i Komitetem Ekonomiczno-Finansowym kontynuowała opracowywanie metod służących ocenie długoterminowej stabilności finansów publicznych, tak aby były one gotowe na czas przed przygotowaniem kolejnego sprawozdania na temat stabilności”, które jest przewidziane na rok 2012.

(²) W szczególności chodzi o brak danych dotyczących wierzyszalności netto sektora prywatnego, co powoduje, że ocena staje się obiektywnie trudniejsza.

a znaczna możliwość lepszego niż zakładany rozwoju sytuacji w 2010 roku częściowo kompensuje możliwość jej gorszego rozwoju w latach 2011–2012. W przypadku niezrealizowania zakładanych celów budżetowych rząd powinien być jednak gotów do przyjęcia w odpowiednim czasie uznaniowych środków konsolidacyjnych.

W świetle powyższej oceny, oraz biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia trwałej konwergencji, uznając wzorowe prowadzenie przez Szwecję polityki budżetowej w ostatnich latach, zgodnie z paktem stabilności i wzrostu, wzywa się Szwecję do:

(i) realizowania w 2010 roku zaplanowanej polityki budżetowej zgodnie z europejskim planem naprawy gospodarczej,

pilnując przy tym, aby nie przekroczyć wartości referencyjnej wynoszącej 3 % PKB;

(ii) zapewnienia osiągnięcia przewidywanej w programie nominalnej korekty budżetowej, w razie potrzeby poprzez przyjęcie w porę środków konsolidacyjnych celem niedopuszczenia do tego, by niższy niż oczekiwano wzrost gospodarczy zagroził przewidywanej konsolidacji finansów publicznych w późniejszych latach okresu objętego programem, a także celem zapewnienia postępów na drodze do realizacji średniookresowego celu budżetowego.

Szwecję wzywa się również do lepszego przestrzegania zawartych w kodeksie postępowania wymogów dotyczących danych.

Porównanie głównych prognoz makroekonomicznych i budżetowych

		2008	2009	2010	2011	2012
Realny PKB (zmiana w %)	PK styczeń 2010	- 0,2	- 5,2	0,6	3,1	3,8
	KOM listopad 2009	- 0,2	- 4,6	1,4	2,1	nd.
	PK grudzień 2008	1,5	1,3	3,1	3,5	nd.
Inflacja HICP (%)	PK styczeń 2010	2,1	2,0	0,4	0,6	0,9
	KOM listopad 2009	3,3	1,9	1,7	1,7	nd.
	PK grudzień 2008	3,6	1,5	nd.	nd.	nd.
Luka produktowa ⁽¹⁾ (% potencjalnego PKB)	PK styczeń 2010	1,7	- 4,1	- 3,6	- 1,3	1,5
	KOM listopad 2009 ⁽²⁾	0,9	- 4,5	- 4,1	- 3,3	nd.
	PK grudzień 2008	- 0,5	- 1,6	- 1,0	- 0,2	nd.
Wierzytelności/zadłużenie netto wobec reszty świata (% PKB)	PK styczeń 2010	7,8	7,2	7,1	7,4	7,4
	KOM listopad 2009	8,1	7,6	7,7	8,1	nd.
	PK grudzień 2008	8,2	8,2	8,3	8,1	nd.
Dochody sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK styczeń 2010	55,6	54,9	54,6	54,3	53,9
	KOM listopad 2009	55,6	53,8	52,3	52,0	nd.
	PK grudzień 2008	55,4	54,1	53,8	53,3	nd.
Wydatki sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK styczeń 2010	53,1	57,1	58,0	56,3	54,9
	KOM listopad 2009	53,1	55,9	55,6	54,6	nd.
	PK grudzień 2008	52,5	53,1	52,2	50,8	nd.
Saldo sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK styczeń 2010	2,5	- 2,2	- 3,4	- 2,1	- 1,1
	KOM listopad 2009	2,5	- 2,1	- 3,3	- 2,7	nd.
	PK grudzień 2008	2,8	1,1	1,6	2,5	nd.
Saldo pierwotne (% PKB)	PK styczeń 2010	4,2	- 0,9	- 2,2	- 0,8	0,4
	KOM listopad 2009	4,2	- 0,8	- 2,1	- 1,4	nd.
	PK grudzień 2008	- 4,7	- 2,6	- 3,0	- 3,8	nd.

		2008	2009	2010	2011	2012
Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne ⁽¹⁾ (% PKB)	PK styczeń 2010	1,5	0,2	- 1,3	- 1,4	- 2,0
	KOM listopad 2009	1,9	0,5	- 1,0	- 0,7	nd.
	PK grudzień 2008	3,1	2,0	2,2	2,6	nd.
Saldo strukturalne ⁽²⁾ (% PKB)	PK styczeń 2010	1,2	0,3	- 1,3	- 1,5	- 2,1
	KOM listopad 2009	1,6	0,3	- 1,0	- 0,7	nd.
	PK grudzień 2008	2,8	1,9	2,1	2,5	nd.
Dług brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	PK styczeń 2010	38,0	42,8	45,5	45,6	45,2
	KOM listopad 2009	38,0	42,1	43,6	44,1	nd.
	PK grudzień 2008	35,5	32,2	28,3	23,8	nd.

Uwagi:

⁽¹⁾ Podane dla programów wartości luki produktowej oraz salda w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne zostały przeliczone przez służby Komisji na podstawie informacji zawartych w programach.

⁽²⁾ W oparciu o szacowany potencjalny wzrost w wysokości – odpowiednio – 2,0 %, 0,9 %, 0,9 % i 1,3 % w latach 2008–2011.

⁽³⁾ Saldo w ujęciu uwzględniającym zmiany cykliczne, po skorygowaniu o działania jednorazowe i tymczasowe. Zgodnie z najnowszym programem działania jednorazowe i tymczasowe wyniosły 0,3 % PKB w 2008 roku, wyniosą 0,1 % w latach 2011 i 2012 (wszystkie te działania przyczynią się do zmniejszenia deficytu) oraz 0,1 % PKB w roku 2009 (działania te przyczynią się do zwiększenia deficytu), natomiast według prognozy służb Komisji z jesieni 2009 roku działania te wyniosły 0,3 % PKB w 2008 roku i 0,2 % PKB w roku 2009 (wszystkie te działania przyczynią się do zmniejszenia deficytu).

Źródło:

Program konwergencji (PK); prognozy służb Komisji z jesieni 2009 roku (KOM); obliczenia służb Komisji.